

1. ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΓΝΩΣΗ

Μέσο: . . . . . Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/03/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 25/03/2016

Σελίδα: 14

Νέοι, μορφ

► Των **ΔΙΑΛΕΚΤΗΣ ΑΓΓΕΛΗ,**
ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΤΣΙΑΝΤΖΗ

υσαρεστημένοι με το παρόν, ανασφαλείς για το μέλλον είναι οι Έλληνες «μιλένιαλ», όπως έχει επικρατήσει να αποκαλούνται σε διεθνείς έρευνες οι νέοι που γεννήθηκαν τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Η ομπρέλα των «μιλένιαλ» ή αλλιώς «γενιά Υ» (generation Y) καλύπτει ευρύτατο ηλικιακό φάσμα. Από εκείνες και εκείνους που έχουν ήδη γιορτάσει αρκετά γενέθλια με το «3» μπροστά και μετράνε αρκετά χρόνια δουλειάς -ή ανεργίας- στην πλάτη τους μέχρι όσους μόλις ενηλικιώθηκαν και σπουδάζουν ή εισέρχονται στην αγορά εργασίας.

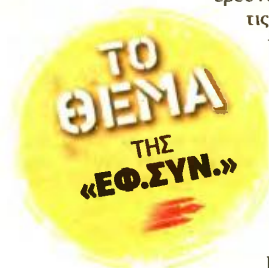
Μόνο που στην περίπτωση της Ελλάδας δεν εισέρχονται ελεύθερα, αλλά ψάχνουν μια χαραμάδα πρόσβασης σε ένα γκρίζο εργασιακό τοπίο, με καθλωμένους μισθούς και υψ-

Οι Έλληνες «μιλένιαλ» ή αλλιώς «γενιά Υ» είναι από τους πιο απαισιόδοξους της Ευρώπης. Θεωρούν την έλλειψη ευκαιριών στην εργασία το μεγαλύτερο πρόβλημα, πάνω και από το δημόσιο χρέος, εμφανίζονται οι πλέον δυσαρεστημένοι από την κατάσταση της χώρας τους, ενώ φοβούνται ότι θα ζήσουν χειρότερα από τους γονείς τους. Η ελληνική νεολαία, ενώ έχει σε μεγάλο βαθμό απολέσει την εμπιστοσύνη της στη δύναμη της ψήφου να αλλάζει τα πράγματα, εξακολουθεί να πιστεύει στη δύναμη της συλλογικής συμμετοχής στα κοινά

λή ανεργία, που πλήττει διπλά τους νέους και τριπλά τις νέες γυναίκες.

Δεν προκαλεί λοιπόν έκπληξη το γεγονός ότι όσοι γεννήθηκαν μετά το 1980 στην Ελλάδα αξιολογούν, σύμφωνα με την έρευνα παγκόσμιων τάσεων του Ινστιτούτου Pew (ερευνητικό κέντρο με έδρα την Ουάσινγκτον), την ανεργία -για την ακρίβεια την «έλλειψη ευκαιριών στην εργασία»- ως το μεγαλύτερο πρόβλημα, πάνω από το δημόσιο χρέος, την ψαλίδα πλούσιων-φτωχών, την ακρίβεια. Αντίστοιχα, σε πρόσφατη στοχευμένη έρευνα της εταιρείας Pro Rata για τις αξίες και την πολιτική στάση της ελληνικής νεολαίας, το 60% των νέων 18-35 ετών σκέφτεται να αναζητήσει δουλειά στο εξωτερικό και το 6% το έχει ήδη κάνει.

Η υψηλή ανεργία και η μετανάστευση, κυρίως, αλλά όχι μόνο των νέων πτυχιούχων, δεν είναι τα μόνα στοιχεία που διαφορο-

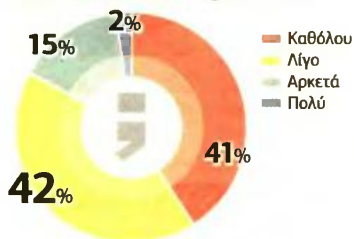

Ωμένοι και απογοητευμένοι

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ: ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

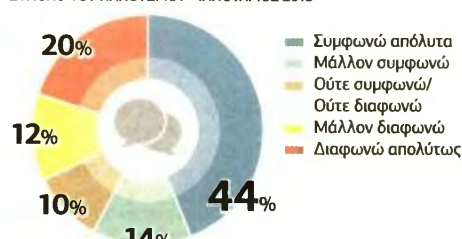
■ Πόσο σίγουρος/η αισθάνεστε για το μέλλον;
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

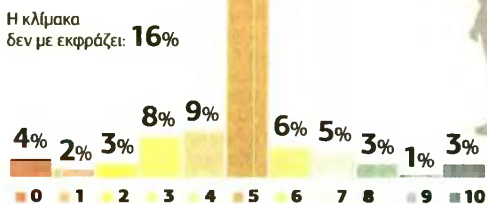
■ Από τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Ελλάδα σήμερα, θα λέγατε ότι είστε...

■ «Είτε πρόκειται για τη Δεξιά, είτε για την Αριστερά, όποιος και να κυβερνά είναι το ίδιο πράγμα»

■ Μιλώντας για την «Αριστερά» και τη «Δεξιά», εσείς πού θα τοποθετούσατε τον εαυτό σας σε μια κλίμακα όπου το 0 θα σήμαινε «Αριστερά» και το 10 θα σήμαινε «Δεξιά»;
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2015

Η κλίμακα δεν με εκφράζει: 16%

■ «Οι περισσότεροι μετανάστες που βρίσκονται στη χώρα μας προσφέρουν στην οικονομία μας και γι' αυτό πρέπει να νομιμοποιηθούν»

ποιούν τους Έλληνες millennials από τους Ευρωπαίους συνομηλίκους τους. Εμφανίζονται επίσης οι πλέον δυσαρεστημένοι με την κατάσταση της χώρας τους και οι λιγότερο ευτυχημένοι με τη ζωή τους, σύμφωνα με τα συγκριτικά στοιχεία του Pew.

Η ίδια έρευνα παρουσιάζει τους σημερινούς 20άρηδες-35άρηδες έντονα ευρωσκεπτικιστές, καθώς η πλειονότητα έχει αρνητική γνώμη για την Ε.Ε., τη χειρότερη γνώμη για την ΕΚΤ, ενώ οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η ευρωπαϊκή οικονομική ολοκλήρωση έβλαψε παρά ωφέλησε την ελληνική οικονομία. Το μετριοπαθές θινκ τανκ έχρισε τους Έλληνες μιλένιαλ ως τους «πλέον ρωσόφιλους» και διαπίστωσε ότι ο αντιαμερικανισμός καλά κρατεί, καθώς πάνω από τους μισούς δεν καλοβλέπουν της ΗΠΑ.

Η νεολαία των αντιφάσεων

Οι Έλληνες νέοι είναι από τους πιο απαισιόδοξους της Ευρώπης, καθώς πάνω από τους μισούς φοβούνται ότι θα ζήσουν χειρότερα από τους γονείς τους. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η επιτυχία στη ζωή δεν περνάει από τα δικά τους χέρια, αλλά από δυνάμεις που δεν ελέγχουν. Αντίστοιχα συναισθήματα ανημπόριας και ματαιότητας διαπερνούν την ευρωπαϊκή νεολαία, με όλο και λιγότερους να πιστεύουν ότι η σκληρή δουλειά και η εκπαίδευση είναι ικανά εφόδια για να προσδεύσει κανείς, ακόμα και στη Γερμανία της μονοψήφιας ανεργίας.

Ψηφιδωτό που αλλάζει χρώμα, ανάλογα

με το πώς διαθλά το φως, θυμίζει η ακτινογραφία της ελληνικής νεολαίας με βάση την έρευνα που διεξήγαγε η εταιρεία Pro Rata το φθινόπωρο του 2015. Τα ερήματα είναι αποκαλυπτικά, καταρρίπτοντας τα στερεότυπα περί απολιτικών ή αδιάφορων νέων. Η ανασφάλεια για το μέλλον χαρακτηρίζει την πλειονότητα των νέων 18 ως 35 ετών, που σε μεγάλο βαθμό νιώθουν αποξενωμένοι από την πολιτική και αδύναμοι να επηρεάσουν τους γύρω τους. Ωστόσο, οι 9 στους 10 θεωρούν ότι «οι απλοί πολίτες, όταν είναι οργανωμένοι, μπορεί να έχουν σημαντική επιρροή στις αποφάσεις που λαμβάνονται».

Η ελληνική νεολαία, ενώ έχει σε μεγάλο βαθμό απολέσει την εμπιστοσύνη της στη δύναμη της ψήφου να αλλάξει τα πράγματα, εξακολουθεί να πιστεύει στη δύναμη της συλλογικής συμμετοχής στα κοινά. Το «κοίτα τη δουλειά σου και μη σε νοιάζουν οι άλλοι» βρσκοι αντίθετη την πλειονότητα της νεολαίας, που απορρίπτει την ωχαδερφιστική εκδοχή του θατοερισμού και επιμένει ότι ο κόσμος μπορεί και πρέπει να αλλάξει. Εξίσου γενικευμένη είναι η βαθιά δυσαρέσκεια για το έλλειμμα δημοκρατίας: το 90% δηλώνουν «δυσαρεστημένοι με τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στη χώρα μας».

Αν και μετέωροι πολιτικά, καθώς πολλοί δυσανασχετούν με τις παραδοσιακές ιδεολογικές τοποθετήσεις μεταξύ «αριστεράς» και «δεξιάς», οι νέοι που ζουν στην Ελλάδα εμφανίζονται μάλλον προοδευτικοί κοινωνικά. Στο δίλημμα φιλελεύθερος ατομικισμός ή

ισότητα και κοινωνική δικαιοσύνη, οι περισσότεροι επιλέγουν το δεύτερο.

Κι ενώ μοιάζουν να προσυπογράφουν το σύνθημα «ίδια είν' τ' αφεντικά, δεξιά και αριστερά», παρ' όλα αυτά περισσότεροι τοποθετούνται στα αριστερά του πολιτικού φάσματος παρά στα δεξιά. Ωστόσο τα υψηλότερα ποσοστά (40%) συνωστίζονται σε ένα αδιευκρίνιστο «κέντρο» που μάλλον δεν συμπίπτει με τον συρρικνωμένο και παραδομένο στον νεοφιλελευθερισμό «μεσαίο χώρο».

Απεχθάνονται τη λογοκρισία

Ακόμα και αν δεν αναγνωρίζει τον εαυτό της στις υπάρχουσες πολιτικές κατηγοριοποιήσεις, η πλειονότητα των νέων απεχθάνεται τη λογοκρισία, δεν θέλει καν να ακούει για επιβολή της θανατικής ποινής, απορρίπτει σκοταδιστικές απόψεις για την ομοφυλοφιλία. Οι περισσότεροι διαφωνούν με τη φράση «η παιδεία πρέπει να μάθει στα παιδιά να σέβονται την εξουσία» και δεν θεωρούν το ελληνικό έθνος ανώτερο από άλλα έθνη.

Πιο συντηρητική εμφανίζεται η ελληνική νεολαία στο μεταναστευτικό, αν και μάλλον προοδευτική σε σύγκριση με το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Οι 4 στους 10 υιοθετούν το αίτημα για νομιμοποίηση των μεταναστών. Καταρρίπτοντας τον μύθο της κομμοπολιτικής μορφωμένης ελίτ και της δήθεν ξενοφοβικής εργατικής τάξης, οι περισσότεροι νέοι με χαμηλή έως μεσαία μόρφωση είναι υπέρ της νομιμοποίησης των μεταναστών, ενώ αντίθετα οι περισσότεροι απόφοιτοι πα-

νεπιστημίου ως και κάτοχοι διδακτορικών διπλωμάτων. Σε αυτή την περίπτωση, το ταχικό ένστικτο υπερισχύει, κάτι που ερμηνεύεται από τη μεγάλη παρουσία μεταναστών δεύτερης γενιάς στα κατοικημένα υπό εκμετάλλευση στρώματα της νεολαίας.

Αν στο θέμα του κρατικού παρεμβατισμού στην οικονομία οι απόψεις είναι μοιρασμένες, εκεί που ο νεοφιλελευθερισμός μοιάζει να νικά, έστω οριακά, είναι στην εσωτερική κευση της αποτυχίας. Οι περισσότεροι νέοι νιώθουν ότι φταίει οι ίδιοι που δεν βρβίσκουν δουλειά, ποσοστό που μειώνεται όσο ανεβαίνει το μορφωτικό επίπεδο, και διαπιστώνουν ότι δεν αρκούν τα προσόντα.

Κι όμως, όσο και αν οι νέοι εξακολουθούν να ονειρεύονται έναν καλύτερο κόσμο, θεωρώντας ότι η κοινωνία χρειάζεται βαθιές και ριζικές αλλαγές, άλλο τόσο τον βιώνουν ως εχθρικό: οι 8 στους 10 νιώθουν ότι οι γύρω τους είναι έτοιμοι να τους εκμεταλλευθούν αντί να τους φερθούν σωστά και άλλοι τόσοι πιστεύουν ότι οι σημερινοί άνθρωποι κοιτάνε μόνο τον εαυτό τους και δεν είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν τους άλλους.

Μπορεί το παράδειγμα της αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες να διαψεύδει τον διάχυτο πεσιμισμό, όμως δεκάδες άλλα τον επιβεβαιώνουν. Όταν η νεανική ανεργία παραμένει σκαλωμένη στο 50% και αγγίζει το 60% στις νέες γυναίκες, τότε το «να μου φερθούν σωστά» μοιάζει πολυτέλεια, μαζί με τις συλλογικές συμβάσεις, την ασφάλιση και τον αξιοπρεπή μισθό. ➔

1. ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΓΝΩΣΗ

Μέσο: . . . . . Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . .25/03/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .25/03/2016

Σελίδα: 16

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ PRORATA

Ενταση και διαφορετικότητα στη νεανική ψήφο

► Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**, επικουρού καθηγητή Παν/μίου Μακεδονίας

ΟΙ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΕΡΜΗΝΕΙΣ της εκλογικής συμπεριφοράς των νέων εστιάζουν (1) στη χαμηλή συμμετοχή ως προϊόν της αποξένωσης από τους θεσμούς και τη λειτουργία της δημοκρατίας, (2) στην ισχυρή τάση των νέων να μιμούνται ατεκμηρίωτα την κυρίαρχη επιλογή, ιδιαίτερως αν αυτή έχει έναν κάποιο ανατρεπτικό χαρακτήρα. Η ελληνική εκλογική εμπειρία του 2015 επιβεβαιώνει μόνο τη δεύτερη διαπίστωση.

Οι έρευνες κοινής γνώμης που προηγήθηκαν του δημοψηφίσματος έδειξαν ότι οι ψηφοφόροι 18 έως 34 ετών προσήλθαν στην κάλπη σε υψηλότερα ποσοστά από τους μεγαλύτερους. Οι συνθήκες που δημιούργησε η προκήρυξη του δημοψηφίσματος ανέδειξαν μια άλλη εικόνα για τον βαθμό ενασχόλησης της ελληνικής νεολαίας με την πολιτική.

Σκληρές οικονομικές συνθήκες, εργασιακή ανασφάλεια, αλλά και η τοποθέτηση στην ατζέντα έντονων διλημμάτων πολιτικής από το «νέο» πολιτικό προσωπικό κινητοποιήσαν την πλέον αδρανή μερίδα των πολιτών είτε προς τη μία είτε -εμφανώς περισσότερο- προς την άλλη κατεύθυνση.

Η διαφορά στην κατανομή των επιλογών των νέων και των ηλικιακά μεγαλύτερων ψηφοφόρων στο δημοψήφισμα ξεπέρασε τις δέκα μονάδες: το 56% του γενικού πληθυσμού στήριξε το «όχι» (με αναγωγή της αδιευκρίνιστης ψήφου), ενώ μεταξύ των νέων έως 34 ετών το «όχι» άγγιξε το 66%. Η μεγάλη αυτή διαφορά επιβεβαιώνει τη συνήθη τάση των νέων να τοποθετούνται υπέρ των επιλογών που στέκονται απέναντι στην υφιστάμενη κατάσταση.

ΑΥΤΗ ΜΟΙΑΖΕΙ να είναι η βάση της ερμηνείας και της σημαντικής διαφοράς στην κατανομή των επιλογών ψήφου που κατέγραψε η ProRata και στην τελευταία προεκλογική έρευνα στις 22 Ιανουαρίου 2015: στο σύνολο του πληθυσμού, η διαφορά υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ είχε καταγραφεί στο 8%, ενώ στην ηλικιακή κατηγορία των κάτω των 34 ετών η διαφορά είχε φτάσει στις 22 μονάδες υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ.

Στις εκλογές του Σεπτεμβρίου η νεανική πρότιμηση προς τον ΣΥΡΙΖΑ περιορίστηκε σημαντικά: η έρευνα κατέγραφε 4,5% υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ στον γενικό πληθυσμό και μόλις 7% υπέρ του στη νεότερη ηλικιακή κατηγορία. Η νεανική ψήφος του ΣΥΡΙΖΑ φαίνεται να διαχέεται προς το σύνολο των εκλογικών επιλογών, χωρίς να παρατηρείται μεγαλύτερη ροή προς την αποχή ή την αδιευκρίνιστη ψήφο. Τα έντονα πολιτικά γεγονότα επενεργούν με μεγαλύτερη ταχύτητα στα περισσότερο ασταθή νεανικά στρώματα, τάση που επιβεβαιώνεται τόσο στην περίπτωση της ραγδαίας ανόδου της δημοτικότητας του ΣΥΡΙΖΑ ως το καλοκαίρι του 2015 όσο και στη διάχυση της επιφυλακτικότητας απέναντι του στην τρέχουσα περίοδο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Να γυρίσω πίσω να κάνω τι;»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ Μηχανικός σε ΤΕΙ. Έκανα την πρακτική μου έξι μήνες σε μια εταιρεία, στην οποία με προσέλαβαν με μισθό πείνας των 600 ευρώ. Παραιτήθηκα, και από τον περασμένο Σεπτέμβριο βρίσκομαι στη Γλασκώβη, κάνοντας το μεταπτυχιακό μου, με την προοπτική να το χρησιμοποίησω ως διαβατήριο για την είσοδό μου στην αγορά εργασίας εδώ.

Η αγορά εργασίας, εδώ, κυνηγάει τον σπουδαστή. Εκπρόσωποι από διάφορες εταιρείες μάς ενημερώνουν για το τι προσφέρουν και τι εξέλιξη μπορεί να έχει κανείς, σε αντίθεση με την Ελλάδα που χάνεται ο πολύτιμος χρόνος στην

ανεργία. Ειδικά από νέους που βγήκαν από τα πανεπιστήμια σε μια νεκρή αγορά εργασίας. Το σύστημα εδώ είναι άγρια καπιταλιστικό, αλλά λειτουργεί. Τον Αύγουστο ολοκληρώνω το μεταπτυχιακό, αλλά δεν σκέφτομαι να επιστρέψω. Είμαι σχεδόν 30 χρόνων. Να γυρίσω να κάνω τι; Να μένω πάλι στο πατρικό

μου και να τη βγάζω με 600 ευρώ; Αν θα τα έχω κιόλας...

ΧΡΥΣΤΑΛΑ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

«Εξω υπάρχουν προοπτικές για καριέρα»

ΕΙΜΑΙ ΤΟΥΡΚΟΛΟΓΟΣ, απόφοιτος του Τμήματος Τουρκικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, με μεταπτυχιακό στις Ευρωπαϊκές Επικοινωνίες. Εχω δυσκολευτεί πάρα πολύ να βρω δουλειά στον τομέα μου, πέρα από άμισθες πρακτικές σε πανεπιστημιακά ιδρύματα. Εδώ και δύο χρόνια ζω στην επαρχία, στο πατρικό μου. Μεγαλώνω τον 18 μηνών γιο μου, δουλεύοντας σε φροντιστήριο ξένων γλωσσών με περιστασιακή απασχόληση, με ότι συνεπάγεται μισθολογικά και ασφαλιστικά...

Είμαι πολύ απογοητευμένη και, το χειρότερο, πολύ απαισιόδοξη για το μέλλον το δικό μου αλλά και του γιου μου. Σκέφτομαι καιρό τώρα να φύγω στο εξωτερικό. Στην Κύπρο. Εκεί ανοίγουν συχνότερα θέσεις στο αντικείμενό μου. Κι εκεί λειτουργούν με το «μέσον», αλλά τα πράγματα κινούνται περισσότερο σε σχέση με εδώ. Θα είναι πολύ δύσκολο, αλλά τουλάχιστον εξω υπάρχουν προοπτικές για καριέρα και καλύτερης ποιότητας ζωή.

ΘΑΝΑΣΗΣ

«Είναι δύσκολη απόφαση η φυγή»

ΤΕΛΕΙΩΣΑ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ στα Γιάννενα το 2009. Έκανα τη στρατιωτική θητεία, το αγροτικό και το πρώτο κομμάτι της ειδικότητάς μου - δύο χρόνια στο Νοσοκομείο Τρικάλων. Τελείωσα στα μέσα του 2013. Η αναμονή για το δεύτερο κομμάτι της ενδοκρινολογίας ήταν 8 χρόνια. Στην καλύτερη θα γίνονταν 6 με περιστασιακή απασχόληση ή ανεργία. Τότε τέθηκε το δίλημμα. Είτε μένει και κάνεις μια άλλη ειδικότητα είτε φεύγεις και κυνηγάς το όνειρό σου.

Ήξερα από νωρίς ποια θα ήταν η πορεία, γι' αυτό ξεκίνησα να μαθαίνω γερμανικά. Είναι δύσκολη απόφαση η φυγή. Όλοι λένε «φύγε» ελαφρά τη καρδία. Ο δρόμος στο εξωτερικό δεν είναι στρωμένος με ροδοπέταλα: η καθημερινή επικοινωνία, να βρεις σπίτι, να βρεις δουλειά...

Το κύμα μετανάστευσης των Ελλήνων γιατρών σε ευρωπαϊκές χώρες, κυρίως Αγγλία - Γερμανία, ξεκίνησε σταδιακά το 2007-2008 και κορυφώνεται. Αρχικά έφευγαν επειδή τα χρόνια αναμονής για κάποιες ειδικότητες ήταν πολλά. Πλέον φεύγουν λόγω των ελλείψεων στα νοσοκομεία, της υποστελέχωσης, των κακών συνθηκών εργασίας και του συστήματος υγείας που πάει από το κακό στο χειρότερο. Αναζητούν μια καλύτερη εκπαίδευση σε πολιτισμένες συνθήκες, με καλύτερες οικονομικές απολαβές.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΟΥΛΗ

«Θέλω να κάτσω να το παλέψω»

ΣΠΟΥΔΑΣΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ. Δυστυχώς το αντικείμενό μου είναι αρκετά ασταφές, γι' αυτό σκέφτομαι να δώσω για τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης. Εχω εργαστεί μόνο σε τηλεφωνικά κέντρα. Δουλεύω 8ωρο για 490 ευρώ τον μήνα, σε συνθήκες εντατικοποίησης, άγχους και αξιολόγησης. Είμαι 28 χρόνων και μένω με τους γονείς μου. Πού να πας με 490 ευρώ;

Ο μήνας βγαίνει δύσκολα. Ωστόσο, δεν σκέφτομαι να φύγω. Εχω συναισθη-

ματικούς δεσμούς εδώ. Ασε που έχω την αίσθηση ότι και έξω δεν είναι πολύ καλύτερα τα πράγματα. Επιπλέον, δεν μπορώ να φύγω και για οικονομικούς λόγους. Ακόμη και το κόστος ενός μεταπτυχιακού είναι απαγορευτικό. Θέλω να κάτσω να το παλέψω. Συνδικαλιζόμαι στο επιχειρησιακό μου σωματείο, παλεύοντας για υπογραφή συλλογικής σύμβασης, αύξηση του μισθού και καλύτερες συνθήκες δουλειάς. Το παλεύουμε και σε επίπεδο γειτονιάς, με πολιτικούς διαλόγους, δράσεις για το

προσφυγικό αλλά και κινητοποιήσεις για το ασφαλιστικό και την κατάργηση της κυριακάτικης αργίας.

1. ΑΠΟ ΤΗ ΓΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΟΓΝΩΣΗ

Μέσο: . . . . . Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

Ημ. Έκδοσης: . . .25/03/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .25/03/2016

Σελίδα: 17

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΙΑΡΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

«Ανέβαλα τις σπουδές μου και έγινα αεροσυνοδός»

ΣΠΟΥΔΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΣΟΕΕ, στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών. Δεν έβρισκα δουλειά στο αντικείμενό μου και εργαζόμουν με ημιαπασχόληση σε τηλεφωνικά κέντρα. Δεν με κάλυπτε, οπότε επέστρεψα στην Πάτρα. Ούτε εκεί ήταν καλύτερα τα πράγματα. Έκανα αιτήσεις για μεταπτυχιακά σε Ολλανδία και Σουηδία, οπότε από Σεπτέμβρη θα έφευγα ούτως ή άλλως. Στο μεταξύ πήγα σε μια συνέντευξη για την Emirates. Με δέχτηκαν και αποφάσισα να αναβάλω τις σπουδές και να γίνω αεροσυνοδός. Από τον Ιούλιο του 2012 ζω στο Ντουμπάι.

Τον τελευταίο χρόνο κάνω και το μεταπτυχιακό μου στη διαχείριση ανθρωπίνων πόρων. Κι εδώ φαίνονται τα σημάδια της κρίσης: εργαζόμενοι απολύονται, μειώνονται μισθοί, αλλά γενικά η κατάσταση είναι πολύ καλύτερη από την Ελλάδα. Δεν σκοπεύω να επιστρέψω για τα επόμενα δέκα χρόνια. Γιατί επιπλέον γνωρίζω ότι στην Ελλάδα, τα χρήματα που έχω ξοδέψει για τις σπουδές μου δεν πρόκειται να τα «πάρω ποτέ πίσω». Εχοντας ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο, έχω δει πώς είναι να λειτουργεί σωστά ένα κράτος και τι παροχές πρέπει να προσφέρει. Δεν θέλω να γυρίσω κάπου όπου δεν υπάρχει στοιχειώδης σεβασμός για τους πολίτες και παντού κυριαρχεί η διαφθορά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

«Θεωρώ λάθος το δυναμικό που πλήττεται να φεύγει έξω»

ΣΠΟΥΔΑΣΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ σε ΤΕΙ. Εδώ και πέντε μήνες δουλεύω σε εργοστάσιο. Φτιάχνω ηλεκτρικούς πίνακες. Την περίοδο των capital controls απολύθηκα με τη δικαιολογία περί ρίσκου. Είμαι 28 ετών και έχω υπάρξει πολύ καιρό άνεργος. Το μεγαλύτερο διάστημα μετά τον στρατό, επί δύο χρόνια, δεν έβρισκα δουλειά. Δεν σκέφτομαι να φύγω στο εξωτερικό. Πρέπει να κάνουμε κάτι. Αν φύγουμε όλοι, τότε τι θα γίνει; Γενικότερα μου φαίνεται δύσκολο να φύγω καθώς δεν έχω την οικονομική δυνατότητα. Το θεωρώ λάθος το δυναμικό που πλήττεται να διοικείται έξω. Έτσι δεν

δημιουργείται κλίμα ανατροπής, να σπάσει η λογική της πτωπάθειας.

Τα πράγματα, ειδικά με τα νέα μέτρα και το ασφαλιστικό, θα χειροτερεύσουν. Αυτή η κατάσταση μεταφράζεται σε πίεση, απόγνωση και ιδιώτευση. Πρέπει λοιπόν τώρα να κάνουμε το δύσκολο βήμα. Να προσπαθήσουμε με μαζικό τρόπο να το παλέψουμε. Τα δοκιμάσαμε όλα. Αυτό που μας μένει είναι η οργάνωση από τα κάτω, το μαζικό κίνημα, η διεκδίκηση και ο αγώνας.

Η Γενιά Υ

«**ΝΟΝΟΙ**» ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ είναι οι δημογράφοι και οι κοινωνιολόγοι. Η Γενιά Υ, λοιπόν, είναι η δημογραφική ομάδα που ακολούθησε τη Γενιά Χ. Εναλλακτικές ονομασίες για τους γεννημένους τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 20ού αιώνα είναι «Παγκόσμια Γενιά» (Global Generation) και «Γενιά του Διαδικτύου» (Net Generation), ενώ η Αμερικανίδα κοινωνιολόγος τούς

Media
Inter-racial
Technology
Future
Multi-tasking
Innovation

GENERATION

έχει χαρακτηρίσει «Γενιά Πίτερ Παν», καθώς αργούν να ενηλικιωθούν και ζουν με την οικογένειά τους για περισσότερο διάστημα συγκριτικά με τις προηγούμενες γενιές. Όσοι ανήκουν στη Γενιά

Υ συχνά χαρακτηρίζονται και «echo boomers» επειδή είναι τα παιδιά αυτών που γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια της εξαιρετικά μεγάλης αύξησης των γεννήσεων, των λεγόμενων και «baby boomers».

ΕΘΝΟΣ

• ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

ΠΑΙΔΕΙΑ

Αξιοποίηση όλων των... διαλόγων για την Παιδεία

Ενας από τους άξονες των αλλαγών αφορά το λύκειο, το οποίο πρέπει να είναι προθάλαμος για την είσοδο στα πανεπιστήμια, αλλά να λειτουργεί ως αυτοτελής βαθμίδα του εκπαιδευτικού συστήματος

ΤΗΣ ΝΙΚΟΛ. ΤΡΙΓΚΑ

Ευρείες πολιτικές συναινέσεις για τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στην Παιδεία, και κυρίως όσον αφορά στο σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ και στη διαμόρφωση του «χάρτη» της Ανώτατης Εκπαίδευσης, επιθυμεί η κυβέρνηση προκειμένου σύντομα να σχεδιαστεί η διαδικασία εφαρμογής τους. Στον διάλογο που έγινε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής επί δύο μήνες όλοι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι πρέπει να αξιοποιηθούν δημιουργικά η εμπειρία των διαλόγων που είχαν διεξαχθεί τα προηγούμενα χρόνια και η εμπειρία των ευρωπαϊκών χωρών. Επίσης να σχεδιαστεί ένα πλαίσιο μακροπρόθεσμων στοχεύσεων που θα αφορά όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, η υλοποίηση των οποίων θα υπερβαίνει τη θητεία μιας κυβέρνησης.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης στη Βουλή ο ΣΥΡΙΖΑ, οι ΑΝΕΛ, το Ποτάμι και η Ένωση Κεντρώων συμφώνησαν σε ένα κείμενο για τις βασικές μεταρρυθμίσεις στην Παιδεία. Η Νέα Δημοκρατία και το ΚΚΕ διαφώνησαν, ενώ στη διάρκεια της ψηφοφορίας ήταν άπροντες οι εκπρόσωποι της Δημοκρατικής Συμπαράταξης και της Χρυσής Αυγής.

Υπέρα από αρκετές συνεδριάσεις στη Βουλή με τη συμμετοχή όλων των εκπαιδευτικών σωματείων, εκπροσώπων πα-

νεπιστημίων και ΤΕΙ, μορφωτικών ακολούθων χωρών της Ευραζίας και άλλων φορέων προέκυψαν οι παρακάτω διαπιστώσεις και προτάσεις, οι οποίες αφορούν όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης και με την επισήμανση ότι η Εκπαίδευση θα πρέπει να στοχεύει στη διαμόρφωση μορφωμένων νέων με δημοκρατικό ήθος και κριτική σκέψη.

Προτάσεις

Το σχετικό κείμενο συνοψίζεται στα εξής σημεία:

- Γενίκευση του ολοήμερου σχολείου και ενίσχυση της αυτονομίας των σχολικών μονάδων. Ριζική αναμόρφωση της ύλης στα σχολικά βιβλία, ανανέωση αρκετών βιβλίων με βάση τις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους, μείωση της ύλης και ταύτιση της διδακτέας με την εξεταστέα ύλη.
- Κατάργηση των (τωρινών αλλά και όσων ενδιαφέρονται) στελεχών της Εκπαίδευσης σε θέματα διοίκησης. Ενθάρρυνση της αυτενέργειας από εκπαιδευτικούς και μαθητές.
- Καλλιέργεια της δημιουργικότητας στο σχολείο και δεξιοτήτων που συμβάλλουν στην πολύπλευρη ανάπτυξη των προσωπικοτήτων των μαθητών.
- Σταδιακή και γενναία αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης της Εκπαίδευσης, η οποία για πολλές δεκαετίες παραμένει ο «φτωχός συγγενής» του προϋπολογισμού.

■ Δημόσια καταγραφή των προβλημάτων της μειονοτικής εκπαίδευσης και των τρόπων αντιμετώπισής τους.

■ Διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ώστε η λειτουργία των σχολείων να μην εξαρτάται από έναν τόσο μεγάλο αριθμό αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί. Επιβάλλεται ο διορισμός νέων εκπαιδευτικών μετά και την εκπόνηση μιας μελέτης που θα δημοσιοποιήσει τις ανάγκες. Ενίσχυση του ρόλου των Συλλόγων Διδασκόντων ή και των Σχολικών Συμβουλίων στη διοίκηση των σχολικών μονάδων.

Οι διαπιστώσεις και οι προτάσεις για την αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος προέκυψαν από τον διάλογο στη Βουλή

- Καθιέρωση του πιστοποιητικού διδακτικής επάρκειας στα πανεπιστήμια, που θα μπορούν να λαμβάνουν όσοι θέλουν να γίνουν εκπαιδευτικοί αφού ολοκληρώσουν το πτυχίο τους.
- Μετεκπαίδευση των εκπαιδευτικών μέσα από σοβαρά προγράμματα επιμόρφωσης. Αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Η αποτίμηση του έργου και της συνολικής λειτουργίας πρέπει να στοχεύ-

ει στη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής και να μην έχει τιμωρικό χαρακτήρα.

- Ριζική αναβάθμιση της Τεχνικής Εκπαίδευσης, επαναπροσδιορισμός των στόχων της, ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών και ευρεία συζήτηση της σημασίας της ώστε να πάψει η κοινωνία να υποτιμά την Τεχνική Εκπαίδευση.
- Ενίσχυση της Ειδικής Αγωγής με στόχο την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων, την απόκτηση γνώσεων και την ανάπτυξη και καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Αναβάθμιση του λύκειου για να λειτουργεί ως μια αυτοτελής βαθμίδα του εκπαιδευτικού συστήματος και όχι ως προθάλαμος ενός εξεταστικού κέντρου για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
- Διαμόρφωση μιας πολιτικής που σταδιακά θα περιορίζει τον ρόλο της παραπαιδείας που λειτουργεί απαξιωτικά ως προς το σύνολο του εκπαιδευτικού μας συστήματος και ιδίως στο λύκειο. Αυτό πρέπει να γίνει χωρίς αφορισμούς, αναγνωρίζοντας τον ιδιόμορφο εκπαιδευτικό ρόλο των φροντιστηρίων στο παρελθόν αλλά και πείθοντας την κοινωνία να αλλάξει νοοτροπία, να εμπιστευτεί το σχολείο και τους λειτουργούς του.
- Νέος τρόπος εισαγωγής στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα με διαδικασίες που δεν θα εξαρτώνται αποκλειστικά από την απομνημόνευση και θα εγγυώνται ότι οι μαθητές θα σπουδάζουν τα γνωστικά αντικείμενα που τους ενδιαφέρουν.

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΒΟΜΒΑ

Μπλόκο ΣΤΕ σε νέες περικοπές συντάξεων

Το ανώτατο δικαστήριο έβαλε «κόκκινες γραμμές» σε τυχόν νέο «ψαλίδισμα» κύριων και επικουρικών συντάξεων, κλονίζοντας τα θεμέλια της διαπραγμάτευσης με τους δανειστές για το Ασφαλιστικό. Παγιώνεται η νομολογία που έκρινε αντισυνταγματικές και τις προηγούμενες περικοπές στις συντάξιμες αποδοχές

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

«**Ν**αι» στην κατάργηση των προνομιακών επικουρικών συντάξεων που έπαιρναν επί χρόνια οι συνδικαλιστές (και οι κληρονόμοι τους) λέει το Συμβούλιο της Επικρατείας, ενώ ταυτόχρονα με απόφαση-σταθμό βάζει τις «κόκκινες γραμμές» για τυχόν νέες περικοπές κύριων και επικουρικών συντάξεων, ξεκαθαρίζοντας τη συνταγματική υποχρέωση του κράτους για επαρκή χρηματοδότηση του όλου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (κύριων και επικουρικών) αλλά και την υποχρέωση επαναφοράς των συντάξεων (κύριων και επικουρικών) στα επίπεδα που ίσχυαν πριν από τον Ν. 4093/12.

Σε σχετική «μλοτική δίκη» το ΣτΕ έκρινε κατ' αρχάς συνταγματικά ανεκτή τη διακοπή καταβολής επικουρικών σύνταξης στους λεγόμενους «εργατοπατέρες», που κορηγούνταν λόγω της συνδικαλιστικής τους ιδιότητας (στους ίδιους ή σε δικαιούχους μέλη των οικογενειών τους) πέραν της όποιας κύριας και επικουρικής σύνταξης λάμβαναν λόγω της εργασιακής απασχόλησής τους.

Ταυτόχρονα, όμως, το ΣτΕ, προχωρώντας σε ερμηνεία σωφείας συνταγματικών και διεθνών κανόνων, εμμέσως πλην σαφώς «κτυπάει καμπα-

νάκι» για τυχόν νέες περικοπές συντάξεων, καθώς να μην επιτρέπονται μειώσεις σε περίοδο μεγάλης οικονομικής κρίσης, αλλά όχι απερίοριστα, γιατί δεν μπορούν να θιγούν την αξιοπρεπή διαβίωση και το όριο θυσίας των θιγόμενων συνταξιούχων.

Το ΣτΕ υπογραμμίζει ως συνταγματική υποχρέωση την εξασφάλιση στους συνταξιούχους «ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης όσο το δυνατόν εγγύτερα προς εκείνο που είχαν κατακτήσει στη διάρκεια του εργασιακού βίου» και την κρατική μέριμνα για τη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών φορέων, την εξασφάλιση της βιωσιμότητάς τους, με προστασία και αξιοποίηση της περιουσίας τους, χάρη και των επερχόμενων

Επαναφορά

Ουσιαστικά παγιώνεται η πρόσφατη νομολογία, που έκρινε αντισυνταγματικές τις περικοπές (των Ν. 4051 και Ν. 4093/12 (για σχεδόν όλες τις κατηγορίες συνταξιούχων, ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ειδικών μισθολογιών), καθώς το ΣτΕ θεωρεί αυτονόητη την υποχρεωτική επαναφορά των συντάξεων στα επίπεδα του Ιουλίου του 2012.

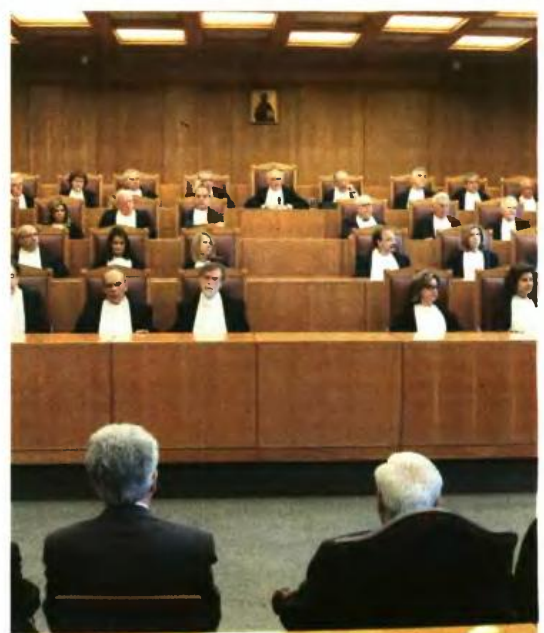
Μάλιστα η διαπίστωση ότι είναι συνταγματική η κατάργηση της συ-

δικαλιστικής σύνταξης στηρίζεται στην πεποίθηση του ΣτΕ ότι θα εφαρμοστούν πλήρως οι αποφάσεις του 2287-8/15, (κάτι που δεν έχει γίνει ακόμα) και ότι με την επάνοδο των συντάξεων (κύριων - επικουρικών) στα παλαιότερα επίπεδα θα αυξηθούν και τα εισοδήματα των συνδικαλιστών και των δικαιούχων τους...

Αυτό σημαίνει ότι εκτός από τις προσαυξήσεις (επαναφορά των τελευταίων περικοπών του 2012-13) έπρεπε να έχουν ήδη επανέλθει τα καταργηθέντα επιδόματα (δώρα ερωτών, αδείας) στο ύψος των 400 ευρώ. Έτσι δίνονται «νομικά όπλα» για μαραζά νέων αγωγών, ακόμα και για αναγκαστικές εκτελέσεις κατά του Δημοσίου και ασφαλιστικών φορέων.

Η νέα απόφαση-βόμβα του ΣτΕ (660/16), που αναμένεται να λειτουργήσει ως «μπούσουλα» για το τι οφείλει να κάνει το κράτος, κατά το Σύνταγμα, εν όψει και των διαπραγματεύσεων, αλλά και για το τι μπορούν να περιμένουν οι συνταξιούχοι, ξεκαθαρίζει μεταξύ άλλων ότι:

■ Το Σύνταγμα επιβάλλει στο κράτος να εξασφαλίζει στον συνταξιούχο ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης, κοντά σε εκείνο του εργασιακού του βίου. Δεν κατοχυρώνεται συνταγματικά η ευθεία αναλογία μεταξύ ει-

Η ΑΠΟΦΑΣΗ του ΣτΕ δίνει «νομικά όπλα» για μαραζά νέων αγωγών, ακόμα και για αναγκαστικές εκτελέσεις κατά του Δημοσίου και ασφαλιστικών φορέων

ΣΥΜΦΩΝΑ με το ΣΤΕ, εκτός από την αφαίρεση των περικοπών στις συντάξεις του 2012-2013 έπρεπε να έχουν ήδη επανέλθει τα καταργηθέντα επιδόματα εορτών και αδειών στο ύψος των 400 ευρώ

ΤΟ ΣΤΕ ΕΠΙΚΥΡΩΣΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ

Κατάργηση επικουρικών σε συνδικαλιστές

Με τον ν. 4093/12 προβλέφθηκε η κατάργηση από το 2013 των επικουρικών συντάξεων που χορηγούνταν σε εκπροσώπους εργατικών - υπαλληλικών οργανώσεων, λόγω της συνδικαλιστικής τους ιδιότητας, αλλά και στους δικαιούχους τους (κληρονόμους σε περίπτωση θανάτου). Εξαιρέθηκαν από την κατάργηση μόνο ευπαθείς κατηγορίες (δηλαδή συνδικαλιστικά στελέχη ή μέλη της οικογένειας τους που δεν εργάζονται, ούτε παίρνουν σύνταξη από οποιοδήποτε φορέα).

Η κατάργηση προκάλεσε μπαράζ αγωγών από συνδικαλιστές (και δικαιούχους) και οδηγήθηκε σε «πilotική δίκη» στο ΣΤΕ η αίτηση 12 ατόμων, που αξίωναν για ένα 2μηνιο ποσό από 380 έως 720 ευρώ ο καθένας για την απώλεια της επικουρικής συνδικαλιστικής σύνταξης. Από αυτούς οι δύο εισέπρατταν και κύρια σύνταξη, ενώ οι υπόλοιποι 10, πέραν της κύριας σύνταξης, εισέπρατταν δύο επικουρικές συντάξεις (διαδοχικά από το ΕΤΕΑΜ και πλέον από το ΕΤΕΑ), μία λόγω απασχόλησης και μία λόγω συνδικαλιστικής ιδιότητας.

Το ΣΤΕ επισήμανε αρχικά ότι οι συνδικαλιστικές συντάξεις παρούσαζαν ιδιαιτερότητες γιατί 1) χορηγούνταν λόγω ιδιότητας και όχι λόγω απασχόλησης, με ιδιαίτερα ευνοϊκές προϋποθέσεις, κατά παρέκκλιση από τον ισχύοντα συνταξιοδοτικό σύστημα, 2) δεν χρειαζόταν προηγούμενη συνταξιοδότηση από φορέα κύριας ασφάλισης, 3) δεν εφαρμόζονταν στις περιπτώσεις αυτές διατάξεις περί διπλοσυνταξιοδότησης, 4) καταβάλλονταν παράλληλα επικουρική λόγω συνδικαλιστικής ιδιότητας και επικουρική λόγω απασχόλησης.

Οι εισφορές

Παράλληλα διαπίστωσε ότι ασφαλισμένοι του ΤΕΑΕΥΕΟ (που πέρασαν διαδοχικά στα ΙΚΑ, ΕΤΕΑΜ και ΕΤΕΑ) ενώ κατέβαλλαν μόνο ασφαλιστικές εισφορές του Ταμείου για τον κλάδο συντάξεων, πήραν δύο ασφαλιστικές παροχές, μία περιοδική (τη σύνταξη) και μία εφάπαξ (εφάπαξ βοήθημα). Μέχρι τη διακοπή των συνδικαλιστικών συντάξεων το 2013 εισέπραξαν ποσά συντάξεων

ων πολλαπλάσια των εισφορών που κατέβαλλαν.

Μεταξύ άλλων αναφέρονται ως παραδείγματα ότι συνταξιούχος συνδικαλιστής που κατέβαλε εισφορές 1.681 ευρώ για 16 χρόνια, 9 μήνες και 3 ημέρες πήρε συνδικαλιστική σύνταξη 353 ευρώ μηνιαίως από το 2011, ενώ άλλος που κατέβαλε εισφορές 1.155 ευρώ για 17 χρόνια και 4 μήνες πήρε συνδικαλιστική σύνταξη 203 ευρώ από το 1992 και εισφοράς 3.442 ευρώ, άλλος με εισφορές 595 ευρώ για ασφάλιση 13 ετών και 2 μηνών πήρε συνδικαλιστική σύνταξη 119 ευρώ μηνιαίως από το 1991 και εισφοράς 1.539 ευρώ, άλλος με εισφορές 4.704 ευρώ για ασφάλιση 24 ετών πήρε σύνταξη αναπηρίας συνδικαλιστικού εκπροσώπου 194 ευρώ μηνιαίως από το 1994 και σύνταξη γήρατος συνδικαλιστική 332 ευρώ μηνιαίως από το 2000 με εισφοράς 4.649 ευρώ κ.λπ.

Εξορθολογισμός

Αποκρούοντας τους ισχυρισμούς τους το ΣΤΕ έκρινε ότι η κατάργηση μιας προνομιακής παροχής έγινε κυρίως για τον εξορθολογισμό του ασφαλιστικού συστήματος και δευτερευόντως για την εξοικονόμηση πόρων και ότι δεν παραβιάζονται οι διατάξεις του Συντάγματος και διεθνών κανόνων που κατοχυρώνουν την κοινωνική ασφάλιση.

Το ΣΤΕ απέρριψε τον ισχυρισμό τους ότι θίγονται τα όρια της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, γιατί οι κύριες και επικουρικές συντάξεις τους ανέρχονται κατά μέσον όρο στα 700 ευρώ και οι συνδικαλιστικές συντάξεις κυμαίνονται μεταξύ 160-220 ευρώ.

Το δικαστήριο επισήμανε ότι δεν προσκόμισαν αποδεικτικά στοιχεία για το ύψος των ποσών αυτών που επικαλούνται, ώστε να κριθεί εάν πράγματι απειλείται η αξιοπρέπεια διαβίωσης, ενώ πρόσθεσε ότι με βάση τις αποφάσεις της Ολομέλειας ΣτΕ (2287-8/15) που ακύρωσε προ μηνών ως αντισυνταγματικές τις περικοπές των νόμων 4051 και 4093/12, οι συντάξεις τους λόγω απασχόλησης (κύριες, επικουρικές) θα επανέλθουν στο προ των περικοπών επίπεδο και επομένως θα αυξηθούν τα συνταξιοδοτικά τους εισοδήματα.

σφορών και συνταξιοδοτικών παροχών (αμιγής ανταποδοτικότητα).

■ Η κρατική μέριμνα που επιτρέπει το Σύστημα για την κοινωνική ασφάλιση δεν εξαντλείται μόνο στην άσκηση εποπτείας των ασφαλιστικών φορέων, αλλά επιβάλλει τη θέσπιση ρυθμίσεων για προστασία και αξιοποίηση της περιουσίας τους, επωφελή διαχείριση των αποθεματικών τους, πρόβλεψη κοινωνικών πόρων και επαρκή χρηματοδότησή τους.

Πέραν των εισφορών (εργοδοτών - εργαζομένων) το κράτος ως εγγυητής οφείλει να διασφαλίζει την επάρκεια των παροχών και τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών φορέων, φροντίζοντας και την ευθύνη κάλυψης των ελλειμμάτων τους, με επαρκή χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό.

■ Σε περιόδους εξαιρετικά δυσμενών δημοσιονομικών συνθηκών επιτρέπονται μειώσεις συνταξιοδοτικών παροχών, αλλά ύστερα από ειδικές μελέτες, και όχι απεριορίστως, ώστε να μην θίγονται ο πυρήνας του κοινωνικοασφαλιστικού δικαιώματος και η ισότητα στην κατανομή των βαρών.

Οι περικοπές πρέπει να επιτρέπουν τη διαβίωση του συνταξιούχου με αξιοπρέπεια, εξασφαλίζοντας του όχι μόνο τα στοιχειώδη για τη φυσική

του υπόσταση (διατροφή, ένδυση, στέγαση, βασικά οικιακά αγαθά, θέρμανση, υγιεινή και ιατρική περίθαλψη όλων των βαθμίδων) αλλά και τη συμμετοχή του στην κοινωνική ζωή με τρόπο που δεν θα απεχθεί ουσιαστικά από τις αντίστοιχες συνθήκες του εργασιακού του βίου (όπως δέχθηκε και το Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας...).

■ Οι ειδικές μελέτες πρέπει να συνεκτιμούν τις επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των συνταξιούχων σε συνδυασμό με άλλα μέτρα (φορολογικά κ.λπ.) αλλά και με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών, ώστε να μην οδηγούν αθροιστικά σε παραβίαση του πυρήνα της κοινωνικής ασφάλισης. Απουσία τέτοιων

μελετών μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο στην ακραία περίπτωση όπου απειλείται κατάρρευση της οικονομίας της χώρας και χρειάζονται κατεπείγοντα μέτρα, που, πάντως, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το όριο θυσιότητας των θυγομένων.

■ Όταν ο νομοθέτης παίρνει μέτρα περικοπής συνταξιοδοτικών παροχών, εν όψει της συνταγματικής του υποχρέωσης να προβαίνει σε «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης», πρέπει να έχει προηγουμένως επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη ότι τα μέτρα είναι πρόσφορα και αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος βιωσιμότητας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, εν όψει και των παραγόντων που το προκάλεσαν.

Η επισήμανση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία, εν όψει των θέσεων που ανέπτυξε πριν από λίγες μέρες ισχυρότατη μειοψηφία του ΣΤΕ (στις υποθέσεις των εφάπαξ) αλλά και της διαπίστωσης ότι ενώ προηγούμενες απολογικές εκθέσεις μνημονιακών ρυθμίσεων διαβεβαίωναν ότι επρόκειτο για διατάξεις που θα επέλθαισαν οριστικά το πρόβλημα, έπειτα από σύντομο διάστημα (2-3 ετών) χρειάζονταν νέα αναδιάρθρωση του Ασφαλιστικού μέσω περικοπών.

Το ΣΤΕ υπογραμμίζει ως συνταγματική υποχρέωση την εξασφάλιση στους συνταξιούχους ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης

4. ΤΟ ΤΣΟΥΝΑΜΙ ΤΩΝ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΠΙΝΕΙ ΤΗ ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΗ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/03/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 25/03/2016

Σελίδα: 26

26 ΤΑ ΝΕΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 2016

Οι σχεδιαζόμενες αλλαγές στο Φορολογικό (και όσες έχουν γίνει) θα πλήξουν περισσότερο όσους κερδίζουν €30.000, σε σχέση με όσους δηλώνουν €50.000

Όταν ξεκινούσε το ταξίδι των φορολογουμένων στη χώρα των Μνημονίων, μάλλον κανείς δεν μπορούσε να διανοηθεί το τσουνάμι των φόρων που θα ακολουθούσε. Ακόμα και σήμερα όμως, έπειτα από έξι χρόνια κρίσης, βαθιά ύφεσης, ανεργίας, ανέχειας και μιζέριας, ίσως πολλοί από τους κυβερνώντες δεν έχουν συνειδητοποιήσει τις επιπτώσεις της τέλει φοροκαταιγίδας που τροφοδοτούν με κύριο στόχο τη μεσαία τάξη. Οχι ότι υπάρχει αμφιβολία για το μέγεθος της υπερφορολόγησης σε οποιαδήποτε εισοδηματική τάξη. Το 2010, ένας μισθωτός με ετήσιο φορολογητέο εισόδημα 30.000 ευρώ

ΤΗΣ ΕΛΕΝΑΣ ΛΑΣΚΑΡΗ

έπρεπε να πληρώσει στην Εφορία 4.500 ευρώ. Με αφορολόγητο 12.000 ευρώ, η φορολογική επιβάρυνση για το εισόδημά του ήταν 15%. Την ίδια χρονιά, την έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης δεν την είχαμε διανοηθεί ούτε ως έννοια. Τώρα, για να βγει ο λογαριασμός της Εφο-

ρίας, χρειάζεται ένα μνηστικό ακόμα. Σε εισόδημα 30.000 ευρώ οι αλλαγές τις οποίες προωθεί η κυβέρνηση φέρνουν φόρο 6.500 ευρώ, συν 676 ευρώ -μόνιμη πλέον- εισφορά αλληλεγγύης. Η συνολική επιβάρυνση για εισόδημα 30.000 ευρώ φτάνει τα 7.176 ευρώ, με αύξηση 2.676 ευρώ σε σχέση με το 2010 ή ποσοστιαία μεταβολή 59,47%.

Κατά την κυβερνητική προσέγγιση, οι έχοντες εισόδημα 30.000 ευρώ είναι πλούσιοι. Μικρό το κακό, θα μπορούσε να θεωρηθεί κανείς με μια προσέγγιση ακραία ταξική. «Υπάρχει κρίση, απαιτούνται πρόσθετα έσοδα, όσοι κερδίζουν περισσότερο πρέπει να συνδράμουν περισσότερο στην προσπάθεια εξόδου από τα Μνημόνια» είναι το σκεπτικό που αναλύουν σε συζητήσεις κυβερνητικές πηγές.

Ας δούμε λοιπόν τι συμβαίνει και στα χαμηλότερα εισοδηματικά κλίμακα. Στα 20.000 ευρώ ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος, όπου ουδείς μπορεί να υποστηρίξει ότι 1.400 ευρώ τον μήνα (μεικτά χωρίς ασφαλιστικές εισφορές) συνιστούν εισόδημα πλούσιου.

Το 2010, μισθωτός ή συνταξιούχος με διπλωθέν εισόδημα 20.000 ευρώ καλούνταν να πληρώσει για φόρο 2.000 ευρώ. Για το ίδιο εισόδημα φέτος, φόρος εισοδήματος και εισφορά αλληλεγγύης θα απαιτήσουν 2.576 ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 28,8%. Επειδή, δε, φόρος εισοδήματος και εισφορά αλληλεγγύης παρακρατούνται απευθείας από τον μισθό ή τη σύνταξη, η απεικονημένη νέα αύξηση των

Με συνταγή ΣΥΡΙΖΑ

Το τσουνάμι των φόρων καταπίνει τη μεσαία τάξη

Ισχύουσα κλίμακα φόρου μισθωτών - συνταξιούχων

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο εισοδήματος	Σύνολο φόρου
€25.000	22%	€5.500	€25.000	€5.500
€17.000	32%	€5.440	€42.000	€10.940
Υπερβάλλον	42%			

Με τη ν ισχύουσα κλίμακα ισχύει έκπτωση φόρου €2.100, ακέραια για εισοδήματα έως 21.000 ευρώ η οποία οδηγεί σε έμμεσο αφορολόγητο €9.500

Η νέα προτεινόμενη κλίμακα

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο εισοδήματος	Σύνολο φόρου
€20.000	22%	€4.400	€20.000	€4.400
€10.000	29%	€2.990	€30.000	€7.300
€10.000	37%	€3.700	€40.000	€11.000
Υπερβάλλον	45%			

Με τη νέα κλίμακα η έκπτωση φόρου μειώνεται σε €2.000 και το έμμεσο αφορολόγητο περιορίζεται στα €9.100

Η ισχύουσα κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης

Κλίμακα	Εισόδημα (€)	Κλίμακα	Εισόδημα (€)
0,7%	12.001 - 20.000	2,2%	12.001 - 20.000
1,4%	20.001 - 30.000	5%	20.001 - 30.000
2%	30.001 - 50.000	6,5%	30.001 - 40.000
4%	50.001 - 100.000	7,5%	40.001 - 65.000
6%	100.001 - 500.000	9%	65.001 - 220.000
8%	500.001 και άνω	10%	220.001 και άνω

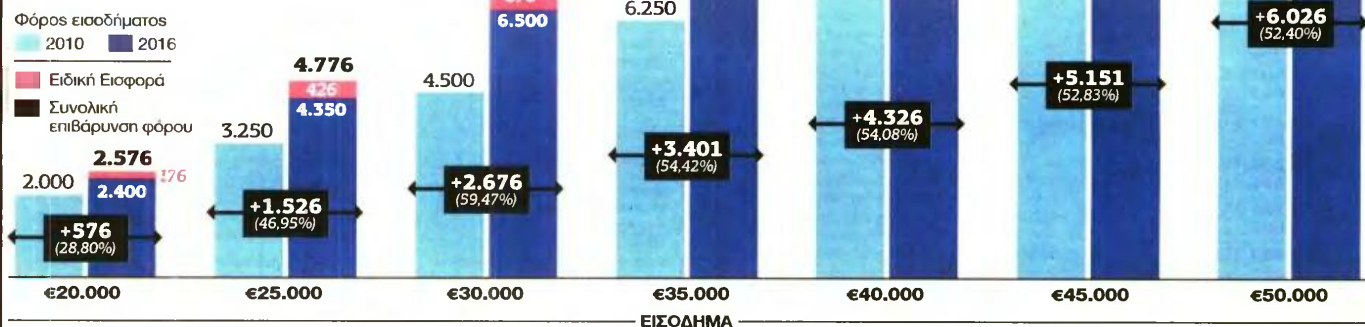
Οι ισχύοντες συντελεστές επιβάλλονται στο σύνολο του εισοδήματος

Προτεινόμενη νέα κλίμακα εισφοράς αλληλεγγύης

Κλίμακα	Εισόδημα (€)	Κλίμακα	Εισόδημα (€)
0,7%	12.001 - 20.000	2,2%	12.001 - 20.000
1,4%	20.001 - 30.000	5%	20.001 - 30.000
2%	30.001 - 50.000	6,5%	30.001 - 40.000
4%	50.001 - 100.000	7,5%	40.001 - 65.000
6%	100.001 - 500.000	9%	65.001 - 220.000
8%	500.001 και άνω	10%	220.001 και άνω

Οι συντελεστές επιβάλλονται σε κλίμακα εισοδήματος με αφορολόγητο όριο €12.000

Πόσο μεγαλύτερα φορολογικά βάρη (φόρος εισοδήματος και έκτακτη εισφορά) σπώνουμε το 2016 σε σχέση με το 2010

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 25/03/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 25/03/2016

Σελίδα: 27

φόρων θα οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση των μηνιαίων αποδοχών. Αν ανέβουμε σε πιο υψηλά εισοδηματικά κλίμακα, η εικόνα παραμένει εφιαλτική αλλά, όσο παράξενο και εάν φαίνεται, οι σχεδιαζόμενες αλλαγές στο Φορολογικό (και όσες έχουν προηγηθεί) καταλήγουν να πλιπτουν περισσότερο δούσης κερδίζοντας 30.000 ευρώ, σε σχέση με αυτούς που κερδίζουν και δηλώνουν στην Εφορία 50.000 ευρώ.

Στα 30.000 ευρώ η ποσοστιαία επιβάρυνση σε σχέση με το 2010 είναι 59,47%, στα 50.000 ευρώ η ποσοστιαία επιβάρυνση είναι 52,40% καθώς ο φόρος εισοδήματος από 11.500 ευρώ το 2010 θα φτάσει τα 17.526 ευρώ. Η Εφορία σε κάθε περίπτωση έχει γίνει συνεταίρος.

Κι όλα αυτά χωρίς να λαμβάνεται υπόψη καμία άλλη φορολογική υποχρέωση. Ούτε ο ΕΝΦΙΑ, ούτε οι αυξήσεις των έμμεσων φόρων στα καύσιμα, τα ποτά και τα τοιγάρα, ούτε ο ΦΠΑ τον οποίο οι κυβερνήσεις των τελευταίων ετών (χωρίς η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ να διαφοροποιείται στο ελάχιστο) αυξανούν διαρκώς αλλά καμία δεν έχει καταφέρει να περιορίσει δραστικά την ετήσια κλοπή εσόδων από αυτόν.

Στην Ελλάδα, για κάθε 100 ευρώ ΦΠΑ που επιβάλλεται σε προϊόντα και υπηρεσίες, στη διαδρομή έως το ταμείο του Δημοσίου χάνονται τα 35 και οι ετήσιες απώλειες αγγίζουν τα 7 δισ. ευρώ. Τα μισά εάν εισπράττονταν, δεν θα χρειαζόταν καν η κυβέρνηση να μπει

στη διαπραγμάτευση με τους δανειστές για το εάν θα αυξηθεί εκ νέου ο ΕΝΦΙΑ, ο οποίος θεωρητικά θα καταργούνταν. Τα δυναμικά έσοδα από τη φοροδιαφυγή μόνο στο μέτωπο του ΦΠΑ καλύπτουν δύο ΕΝΦΙΑ. Αλλά το όπλο της κυβέρνησης για την αύξηση της εισπραξιμότητας του ΦΠΑ εξαντλήθηκε στην αύξηση των συντελεστών στα νησιά και στις εξ αντανάκλασες θετικές επιπτώσεις από τα capital controls που έφεραν αύξηση της χρήσης πιστωτικών και χρεωστικών καρτών. Το παράλληλο σχέδιο για το πλαστικό χρήμα ακόμα συζητείται. Οι έξτρα φόροι όμως έρχονται.

Ακόμα πιο στενό το νέο κοστούμι

Κλειδωμένο δεν μπορεί να θεωρείται τίποτα όσο συνολικά η διαπραγμάτευση είναι ανοιχτή. Τόσο η κυβερνητική πλευρά όσο και η πλευρά των δανειστών δηλώνουν ότι έχουν σχεδόν συμφωνήσει στις αλλαγές επί της φορολογίας εισοδήματος. Το καλό νέο είναι ότι οι αλλαγές αυτές δεν θα εφαρμοστούν αναδρομικά στα εισοδήματα του 2015. Το κακό νέο είναι ότι οι αλλαγές αυτές οδηγούν σε νέες επιβαρύνσεις της τάξεως των 1,9 δισ. ευρώ.

Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, η οποία με βάση τον ισχύοντα νόμο διανέμει φέτος τον τελευταίο χρόνο ζωής της, όχι μόνο δεν καταργείται αλλά θα αποτελεί επί της ουσίας μια δεύτερη συμπληρωματική κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Στη διπλή αυτή κλίμακα ο ανώτατος συντελεστής διαμορφώνεται στο 55%. Στο 45% αυξάνεται ο ανώτατος συντελεστής στην κλίμακα φορολογίας εισοδήματος και σε αυτόν έρχεται να προστεθεί καπέλο έως και 10% από την εισφορά αλληλεγγύης για τα πολύ υψηλά εισοδηματικά κλίμακα.

Οι επιβαρύνσεις χτυπούν κυρίως τη μεσαία τάξη. Φέρνουν όμως επιβαρύνσεις και στα χαμηλότερα εισοδηματικά κλίμακα.

Αν εξεταστεί μεμονωμένα η νέα κλίμακα ειδικής εισφοράς, οδηγεί σε μειώσεις φορολογικών επιβαρύνσεων από 9 έως και 69 ευρώ σε όσους δηλώνουν εισοδήματα έως 17.000 ευρώ. Οι μειώσεις αυτές όχι μόνο εξαφανίζονται, αλλά δίνουν τη θέση τους σε επιβαρύνσεις όταν εξεταστούν αθροιστικά οι αλλαγές τόσο στην κλίμακα φορολογίας εισοδήματος όσο και στην κλίμακα της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης. Η μέγιστη επιβάρυνση σε εισοδήματα έως 20.000 ευρώ είναι με βάση τα τρέχοντα σενάρια, τα οποία δεν αποκλείεται να αλλάξουν και πάλι, 136 ευρώ. Στη μεσαία τάξη οι νέες αυξήσεις φόρων χτυπούν κόκκινα. Στα 30.000 ευρώ φορολογητέο εισοδήματος η Εφορία θα ζητήσει 856 ευρώ παραπάνω, στα 40.000 ευρώ η επιβάρυνση ξεπερνά τα 1.400 ευρώ, στα 50.000 ευρώ ο λογαριασμός εισφοράς και φόρου εισοδήματος αυξάνεται κατά 2.226 ευρώ.

Η ακτινογραφία των πληρωμών

Όπως προκύπτει από την επεξεργασία των περσινών φορολογικών δηλώσεων, εισόδημα από 30.000 έως και 100.000 ευρώ εμφάνισαν 249.000 φορολογούμενοι. Εισοδήμα από 10.000 έως 30.000 ευρώ δήλωσαν 2,5 εκατομμύρια φορολογούμενοι (29,4% του συνόλου), ενώ στα πολύ χαμηλά εισοδηματικά κλίμακα 4,6 εκατομμύρια φορολογούμενοι δήλωσαν έως 10.000 ευρώ και 1,2 εκατομμύρια φορολογούμενοι δήλωσαν μηδενικό εισόδημα.

Το 2010, εισοδήματα από 30.000 έως 100.000 ευρώ δήλωσαν 859.106 φορολογούμενοι. Η μεσαία και ανώτερη τάξη στην Ελλάδα ήταν κάποτε πλατιά. Φαινόταν ακόμα και στα δηλωθέντα εισοδήματα στην Εφορία, με τη φοροδιαφυγή παραδοσιακά να οργαζόταν.

Χρόνο με τον χρόνο συρρικνώνονται και όλοι τελικά φλερτάρουμε με ένα σκαλοπάτι - ή πολλά - χαμηλότερα στα εισοδήματα και ένα σκαλοπάτι υψηλότερα στους φόρους.

ΤΑ ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ

Φοροεπιδρομή σε καύσιμα, κινητά, αυτοκίνητα, ακίνητα, συνδρομητική τηλεόραση

ΜΑΖΙΚΟ ΠΛΗΓΜΑ στην κατάναλωση, με εφιαλτικές αυξήσεις φόρων σε καύσιμα, αυτοκίνητα, ακίνητα, υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεόρασης να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή προδιαγράφουν τα λοιπά φορομέτρα τα οποία βρίσκονται υπό εξέταση στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως διαπραγμάτευσης κυβέρνησης - δανειστών προκειμένου να καλυφθεί δημοσιονομικό κενό 1% του ΑΕΠ ή περίπου 1,8 δισ. ευρώ.

Το σενάριο στο οποίο δουλεύουν κυβέρνηση και τράικα (καθώς το ΔΝΤ εξακολουθεί να υποστηρίζει τα δικά του νούμερα) προβλέπει εξοικονομήσεις 1% του ΑΕΠ από τις συντάξεις, 1% από τις αλλαγές στη φορολογία εισοδήματος και 1% από λοιπά μέτρα, μεταξύ των οποίων και οι περικοπές στις αμυντικές δαπάνες. Το τρίτο σκέλος των ζητούμενων εξοικονομήσεων ή αύξησης των εσόδων κατά 1% είναι αυτό το οποίο στην παρούσα φάση συγκεντρώνει τα μεγαλύτερα δημοσιονομικά προβλήματα. Η κυβέρνηση ζορίστηκε στα τέλη του περασμένου έτους, όταν αναγκάστηκε να καταφύγει στη «λύση» επιβολής φόρου στο κρασί, να βρει πρόσθετα έσοδα 50 εκατ. ευρώ. Τώρα που η αναζήτηση αφορά 1,8 δισ. ευρώ δεν χρειάζονται πολλές επεξηγήσεις για να αντιληφθεί κανείς τις δυσκολίες - πολιτικές και δημοσιονομικές - του γχειρίματος.

Στο τραπέζι της αναζήτησης έχουν τεθεί πολλές εναλλακτικές. Κυρίως στην κατεύθυνση της έμμεσων φορολογιών, αφού στους έμμεσους φόρους οι πρόσθετες επιβαρύνσεις έχουν ξεπεράσει ήδη τα κόκκινα. Το σενάριο επιβολής τέλους στις

τραπεζικές συναλλαγές μπήκε στη συζήτηση αλλά έφυγε νωρίς καθώς συνάντησε την καθέτη αντίδραση των δανειστών.

Ετσι, οι αναζητήσεις διευρύνθηκαν: αυξήσεις στους φόρους και στα τέλη που συνδέονται με τα αυτοκίνητα, αύξηση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στα καύσιμα (σε βενζίνη και ντίζελ), αύξηση του τέλους κινητής τηλεφωνίας, επιβολή τέλους συνδρομητικής τηλεόρασης.

Η ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ. Συνταγή βέβαιη συρρικνώσεως της κατανάλωσης, με οδηγό τους έμμεσους φόρους, η αύξηση των οποίων είναι γνωστό ότι πλιπτει πολλαπλάσια τις ασθενέστερες εισοδηματικά τάξεις. Ακόμα, ο λογαριασμός δεν έχει κλείσει.

Το παζλ των παραμετρικών αλλαγών στη φορολογία έρχεται να σφραγιστεί ο ΕΝΦΙΑ, ο οποίος μπορεί να αλλάξει όνομα αλλά όχι περιεχόμενο. Μετά τη μείωση των αντικειμενικών αξιών από 5% έως και 20%, τα έσοδα τα οποία βεβαιώθηκαν κατά περίπτωση 350 εκατ. ευρώ, υποχωρώντας στη ζώνη των 3 δισ. ευρώ. Όπως είναι γνωστό, άσχετα από το ύψος των βεβαιωμένων εσόδων, στο ταμείο, το υπουργείο Οικονομικών θα πρέπει ναβάλει 2,650 δισ. ευρώ. Βρέξει, χιονίσει, όσο και να αλλάξουν οι αντικειμενικές. Η εισπραξιμότητα του φόρου είναι γύρω στο 80%-85%. Επομένως και για το 2016, ο ΕΝΦΙΑ όχι μόνο δεν καταργείται, όπως προεκλογικά διατυμπάνιζε ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά παραμένει στο ύψος του με επιμέρους αλλαγές κυρίως στον συμπληρωματικό φόρο.

2015 - 2016: ο λογαριασμός από φόρο εισοδήματος και έκτακτη εισφορά (€)

Εισόδημα	Φόρος		Ετήσια επιβάρυνση
	2015	2016	
12.000	540	640	100
13.000	760	860	31
14.000	980	1.080	46
15.000	1.200	1.300	61
16.000	1.420	1.520	76
17.000	1.640	1.740	91
18.000	1.860	1.960	106
19.000	2.080	2.180	121
20.000	2.300	2.400	136
25.000	3.800	4.350	626
30.000	5.900	6.500	586
35.000	8.000	8.650	951
40.000	10.100	11.000	1.426
45.000	12.200	13.250	1.801
50.000	14.300	15.500	2.226
60.000	18.500	20.000	1.876
100.000	35.300	38.000	3.001